

**TÄITEMATERJALIDE KEEMILISTE OMADUSTE
KATSETAMINE**

**Osa 3: Eluaatide valmistamine täitematerjali leostamise
teel**

Tests for chemical properties of aggregates

Part 3: Preparation of eluates by leaching of aggregates

EESTI STANDARDI EESSÕNA

See Eesti standard on

- Euroopa standardi EN 1744-3:2002 ingliskeelse teksti sisu poolest identne tõlge eesti keelde ja sellel on sama staatus mis jõustumisteate meetodil vastu võetud originaalversioonil. Tõlgenduserimeelsuste korral tuleb lähtuda ametlikes keeltes avaldatud tekstidest;
- jõustunud Eesti standardina inglise keeles detsembris 2002;
- eesti keeles avaldatud sellekohase teate ilmumisega EVS Teataja 2021. aasta novembrikuu numbris.

Standardi tõlke koostamise ettepaneku on esitanud tehniline komitee EVS/TK 09 „Täitematerjalid“, standardi tõlkimist on korraldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus.

Standardi on tõlkinud ja eestikeelse kavandi ekspertiisi teinud Eesti Ehitusmaterjalide Tootjate Liit, standardi on heaks kiitnud EVS/TK 09.

Euroopa standardimisorganisatsioonid on teinud Euroopa standardi EN 1744-3:2002 rahvuslikele liikmetele kättesaadavaks 10.07.2002.

Date of Availability of the European Standard EN 1744-3:2002 is 10.07.2002.

See standard on Euroopa standardi EN 1744-3:2002 eestikeelne [et] versioon. Teksti tõlke on avaldanud Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus ning sellel on sama staatus ametlike keelte versioonidega.

This standard is the Estonian [et] version of the European Standard EN 1744-3:2002. It was translated by the Estonian Centre for Standardisation and Accreditation. It has the same status as the official versions.

Tagasisidet standardi sisu kohta on võimalik edastada, kasutades EVS-i veebilehel asuvat tagasiside vormi või saates e-kirja meiliaadressile standardiosakond@evs.ee.

ICS 91.100.15

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskus kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autoriõiguse kaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardimis- ja Akrediteerimiskeskusega: Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

English Version

Tests for chemical properties of aggregates — Part 3: Preparation of eluates by leaching of aggregates

Essais pour déterminer les propriétés chimiques des
granulats — Préparation d'éluat par lixiviation des
granulats

Prüfverfahren für chemische Eigenschaften von
Gesteinskörnungen — Teil 3: Herstellung von Eluaten
durch Auslaugung von Gesteinskörnungen

This European Standard was approved by CEN on 5 March 2002.

CEN members are bound to comply with the CEN/CENELEC Internal Regulations which stipulate the conditions for giving this European Standard the status of a national standard without any alteration. Up-to-date lists and bibliographical references concerning such national standards may be obtained on application to the Management Centre or to any CEN member.

This European Standard exists in three official versions (English, French, German). A version in any other language made by translation under the responsibility of a CEN member into its own language and notified to the Management Centre has the same status as the official versions.

CEN members are the national standards bodies of Austria, Belgium, Czech Republic, Denmark, Finland, France, Germany, Greece, Iceland, Ireland, Italy, Luxembourg, Malta, Netherlands, Norway, Portugal, Spain, Sweden, Switzerland and United Kingdom.

EUROPEAN COMMITTEE FOR STANDARDIZATION
COMITÉ EUROPÉEN DE NORMALISATION
EUROPÄISCHES KOMITEE FÜR NORMUNG

Management Centre: rue de Stassart, 36 B-1050 Brussels

SISUKORD

EESSÕNA.....	3
1 KÄSITLUSALA.....	4
2 NORMIVIITED.....	4
3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	4
4 PÕHIMÕTE.....	5
5 REAKTIIVID.....	6
6 SEADMED.....	6
7 PROOVIDE VÕTMINE.....	6
8 KATSEPROOVIDE ETTEVALMISTAMINE.....	7
9 KATSEMETLUS.....	7
10 KATSEPROTOKOLL.....	8
Kirjandus.....	9

EESSÕNA

Dokumendi (EN 1744-3:2002) on koostanud tehniline komitee CEN/TC 154 „Aggregates“, mille sekretariaati haldab BSI.

Euroopa standardile tuleb anda rahvusliku standardi staatus kas identse tõlke avaldamisega või jõustumisteatega hiljemalt 2003. a jaanuariks ja sellega vastuolus olevad rahvuslikud standardid peavad olema kehtetuks tunnistatud hiljemalt 2003. a jaanuariks.

See Euroopa standard on üks osa täitematerjalide keemiliste omaduste katsetamise standardisarjast. Täitematerjalide teiste omaduste katsemeetodid on esitatud järgmistes Euroopa standardites:

EN 932	Tests for general properties of aggregates
EN 933	Tests for geometrical properties of aggregates
EN 1097	Tests for mechanical and physical properties of aggregates
EN 1367	Tests for thermal and weathering properties of aggregates
EN 13179	Tests for filler aggregate used in bituminous mixtures

Standardisarja EN 1744 teised osad on järgmised:

- Part 1: Chemical analysis
- Part 2: Determination of resistance to alkali reaction
- Part 4: Water susceptibility of fillers for bituminous mixtures

CEN-i/CENELEC-i sisereeglite järgi peavad Euroopa standardi kasutusele võtma järgmiste riikide rahvuslikud standardimisorganisatsioonid: Austria, Belgia, Hispaania, Holland, Iirimaa, Island, Itaalia, Kreeka, Luksemburg, Malta, Norra, Portugal, Prantsusmaa, Rootsi, Saksamaa, Soome, Šveits, Taani, Tšehhi Vabariik ja Ühendkuningriik.

1 KÄSITLUSALA

See Euroopa standard spetsifitseerib meetodi eluaatide valmistamiseks täitematerjalide leostamise teel, füüsikaliste ja keemiliste omaduste järgneva uurimiseks, kasutades vastavuskontrolli eesmärgil olemasolevaid standardmeetodeid. Seda kohaldatakse sidumata täitematerjalidele, mille osakeste suurus, kas peenestatult või peenestamata, on alla 32 mm (vt peatükk 8).

2 NORMIVIITED

Standard sisaldab dateeritud ja dateerimata viidete abil muude väljaannete sätteid. Need normiviited on osutatud teksti sobivates kohtades ning väljaanded on loetletud allpool. Dateeritud viidete hilisemad muudatused ja uustöötlused rakenduvad selles standardis üksnes muudatuse või uustöötamise kaudu. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos kõigi muudatustega.

EN 932-1. Tests for general properties of aggregates — Part 1: Methods for sampling

EN 932-2. Tests for general properties of aggregates — Part 2: Methods for reducing laboratory samples

EN 932-5. Tests for general properties of aggregates — Part 5: Common equipment and calibration

EN 933-2. Tests for geometrical properties of aggregates — Part 2: Determination of particle size distribution — Test sieves, nominal size of apertures

EN 1097-5. Tests for mechanical and physical properties of aggregates — Part 5: Determination of the water content by drying in a ventilated oven

EN ISO 3696. Water for analytical laboratory use — Specification and test methods (ISO 3696:1987)

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Selle Euroopa standardi rakendamisel kasutatakse allpool esitatud termineid ja määratlusi.

3.1

leosti (*leachant*)

laboratoorsel leostamisel kasutatav vedelik

3.2

eluaat (*eluate*)

leostiga kokkupuutuva tahke materjali laboratoorsel leostamisel moodustunud lahus

3.3

konstantne mass (*constant mass*)

mass järjestikuses kaalumisel pärast vähemalt 1-tunniste intervallidega kuivatamist, mis ei erine rohkem kui 0,1 %

MÄRKUS Sageli saavutatakse konstantne mass pärast katseproovi kuivatamist enne kindlaksmääratud aja jooksul spetsifitseeritud ahjus temperatuuril $(110 \pm 5) ^\circ\text{C}$. Katselaborid saavad kindlaks teha konkreetse proovi tüübi ja suuruse puhul konstantse massi saavutamiseks kuluva aja, olenevalt kasutatava ahju kuivatusvõimest.

3.4

laboratoorne proov (*laboratory sample*)

laboratoorseteks katseteks ette nähtud proov